

BIULETYN
SĄDU NAJWYŻSZEGO
nr 12/2021

z dnia 4 kwietnia 2022 r.

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ.....	2
UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ	7
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ	16
PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ.....	26
UCHWAŁA IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ I SPRAW PUBLICZNYCH	27
UCHWAŁA IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	28

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 80/21 (sygnatura sprawy docelowej III CZP 84/22)

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w toku postępowania upadłościowego, lecz po upływie terminu określonego w art. 132 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 233; obecnie Prawo upadłościowe, tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1228) odżywa legitymacja wierzycieli upadłego do wytoczenia powództwa o uznanie czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną (art. 527 k.c.)?”

III CZP 81/21 (sygnatura sprawy docelowej III CZP 85/22)

Pytanie prawne Sądu Rejonowego w Kościanie I Wydział Cywilny przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy uczestnik postępowania egzekucyjnego, któremu sąd doręczył z urzędu odpis orzeczenia wraz ze sporządzonym już uzasadnieniem (art. 7661 § 1 k.p.c.), powinien w celu skutecznego wywiedzenia środka odwoławczego, ponownie domagać się doręczenia odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem (art. 357 § 2 i § 21 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.)?”

III CZP 82/21 (sygnatura sprawy docelowej III CZP 86/22)

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w sytuacji w której przepis art. 15zszs1 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020.1842) w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – k.p.c. oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021.1090) która weszła w życie dnia 3 lipca 2021 r., zaczyna obowiązywać w toku postępowania apelacyjnego i wobec tego, na mocy art. 6 ust. 2 ustawy nowelizującej dotychczasowy skład trzech sędziów został zmieniony na skład jednoosobowy – w osobie dotychczasowego referenta w sprawie, a następnie na mocy art. 15zszs1 ust. 1 pkt 4 znowelizowanej ustawy COVID-19, Prezes Sądu zarządzeniem zdecyduje o rozpoznaniu sprawy w składzie trzech sędziów, to:

– czy w takiej sytuacji należy dać prymat zasadzie kontynuacji składu sądu (art. 47b p.u.s.p.) i powinien to być ten sam skład, który rozpoznawał sprawę przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 maja 2021 r., względnie został wówczas wyznaczony do jej rozpoznania bez wydawania żadnej dodatkowej decyzji procesowej,

– czy też należy na nowo wyłonić skład sądu w zakresie dwójki sędziów (poza sędzią referentem) po wydaniu przez Prezesa Sądu zarządzenia o rozpoznaniu sprawy w składzie trzech sędziów, co, do zasady, powinno następować w drodze losowego przydziału spraw (art. 47a p.u.s.p.)?”

III CZP 83/21 (sygnatura sprawy docelowej III CZP 87/22)

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy zagrożenie nakazaniem zapłaty na podstawie art. 598¹ § 1 kpc możliwe jest jedynie wówczas, gdy osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem nie wykonuje obowiązków wprost wskazanych w treści ugody regulującej kontakty z dzieckiem, czy też jest to możliwe także odnośnie obowiązków jakie mogą być wyinterpretowane z treści ugody?”

III CZP 84/21 (sygnatura sprawy docelowej III CZP 88/22)

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy dopuszczalna jest odmowa – na podstawie art. 236 § 2 zd. drugie k.c. – przedłużenia terminu oddania gruntu w użytkowanie wieczyste uzasadniona wcześniejszym zgłoszeniem przez byłego właściciela tego gruntu lub jego następców prawnych uprawdopodobnionych roszczeń, opartych na art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. z 1945 r. Nr 50, poz. 279 ze zm.)?”

III CZP 85/21 (sygnatura sprawy docelowej III CZP 89/22)

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. czy umowa kredytu ma charakter umowy wzajemnej w świetle regulacji art. 497 k.c. w zw. z art. 496 k.c.?

w przypadku pozytywnej odpowiedzi na pytanie pierwsze:

2. czy skuteczny będzie zarzut zatrzymania złożony przez pełnomocnika procesowego strony w piśmie procesowym doręczonym pełnomocnikowi drugiej strony jeżeli obaj pełnomocnicy korzystają z zakresu umocowania objętego zakresem wskazanym w dyspozycji art. 91 k.p.c.? oraz

3. czy skuteczne będzie złożenie zarzutu zatrzymania jako zarzutu ewentualnego, tj. na wypadek stwierdzenia nieważności umowy?”

III CZP 86/21 (sygnatura sprawy docelowej III CZP 90/22)

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. czy w sprawie o ustalenie kontaktów między małoletnim rodzeństwem (przyrodnim) w trybie art. 1136 k.r.o., małoletnim należy przyznać status uczestników postępowania w rozumieniu art. 510 k.p.c.?

2. w przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej na pytanie zawarte w punkcie 1.

czy małoletni wnioskodawca, jak i małoletni uczestnik (rodzeństwo przyrodnie) winni być reprezentowani w postępowaniu sądowym przez rodzica (przedstawiciela ustawowego), czy zgodnie z art. 98 § 2 pkt 2 k.r.o. w zw. z art. 99 k.r.o. każdy z małoletnich winien być reprezentowany przez kuratora ustanowionego przez sąd opiekuńczy (z uwagi na hipotetyczną sprzeczność interesów między małoletnim a reprezentującym go rodzicem)?”

III CZP 87/21 (sygnatura sprawy docelowej III CZP 91/22)

Pytanie prawne Sądu Rejonowego w Głubczycach przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w przypadku odmowy wszczęcia egzekucji na podstawie art. 804 § 2 k.p.c. z uwagi na przedawnienie świadczenia wynikającego z tytułu wykonawczego zachodzi podstawa do pobrania od wierzyciela opłaty egzekucyjnej, o której mowa w art. 30 ustawy z dnia 28.02.2018 r. o kosztach komorniczych (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2363 ze zm.)?”

UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ

III CZP 84/20 – z dnia 3 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Elblągu

Prawomocny wyrok zasądający z urzędu w postępowaniu karnym zadośćuczynienie na rzecz pokrzywdzonego (art. 46 § 1 k.k.) nie stwarza powagi rzeczy osądzonej w części, w której zadośćuczynienie nie zostało zasądzone (art. 46 § 3 k.k. i art. 415 § 2 k.p.k.).

III CZP 90/20 – z dnia 3 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie

Zgodnie z art. 376 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2020 r., poz. 1228) zarządca przymusowy ustanowiony na podstawie art. 1064¹⁰ k.p.c. nie jest uprawniony do złożenia wniosku o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 373 ustawy – Prawo upadłościowe.

III CZP 67/20 – z dnia 7 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie

Sąd opiekuńczy może – na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 709) – postanowić o sporządzeniu nowego aktu urodzenia po prawomocnym zaprzeczeniu ojcostwa męża matki. Zainteresowanym w takiej sprawie jest także mężczyzna, którego ojcostwo zostało zaprzeczone (art. 510 § 1

k.p.c.). Jeżeli okaże się, że nie jest on uczestnikiem postępowania, sąd wezwie go do udziału w sprawie (art. 510 § 2 k.p.c.).

III CZP 79/20 – z dnia 7 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku:

„Czy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością powstała z przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną w toku postępowania (w tym apelacyjnego) ma legitymację procesową do dalszego prowadzenia sprawy ex lege w tym postępowaniu, stając się sukcesorem praw i obowiązków po podmiocie przekształcanym (osobie fizycznej)?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 87/20 – z dnia 7 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Rejonowego w Dzierżonowie

1) Zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji w postępowaniu egzekucyjnym odrzuca sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, w składzie trzech sędziów (art. 767⁴ § 1¹ k.p.c.),

2) odmawia podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.

III CZP 83/20 – z dnia 8 grudnia 2021 r. w składzie 7 sędziów na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego

Sprostowanie materiału prasowego może być podpisane przez pełnomocnika osoby zainteresowanej jego opublikowaniem (art. 31a ust. 1 i 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe, tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1914).

III CZP 85/20 – z dnia 9 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie

Roszczenie odszkodowawcze uzupełniające (art. 18 ust. 2 zd. drugie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, jedn. tekst: Dz. U. z 2020 r., poz. 611 ze zm.), obejmujące opłaty niezależne od właściciela, dochodzone przez gminę przeciwko osobie zajmującej lokal bez tytułu prawnego za okres po ustaniu tego tytułu, nie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 k.c.

III CZP 88/20 – z dnia 9 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie:

„Czy rozpoznanie zażalenia na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów, przewidzianym w art. 397 § 1 k.p.c., obejmuje także wydanie przez sąd drugiej instancji orzeczenia o odrzuceniu tego środka odwoławczego?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 96/20 – z dnia 9 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie

Dla wyczerpania trybu, o którym mowa w art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, konieczne jest zaskarżenie odmowy uznania wierzytelności sprzeciwem do sędziego-komisarza, a w razie nieuwzględnienia sprzeciwu – wniesienie zażalenia do sądu upadłościowego.

III CZP 103/20 – z dnia 9 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu

Artykuł 68 ust. 6 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, przewidujący rozpoczęcie biegu terminów po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie tej ustawy, odnosi się do terminów, które nie rozpoczęły biegu na podstawie art. 15zżs ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, a nie do terminów, które zgodnie z zasadami ogólnymi rozpoczynają bieg po uchyleniu tego przepisu.

III CZP 112/20 – z dnia 9 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

Upływ czasu do spełnienia świadczenia nie ma znaczenia dla możliwości żądania jego zwrotu przez osobę uchylającą się od skutków oświadczenia woli (art. 88 § 1 k.c.), w którym świadczenie to znajdowało podstawę.

III CZP 16/21 – z dnia 9 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

Dopuszczalne jest zastrzeżenie kary umownej za zwłokę w wykonaniu zobowiązania w postaci określonego procentu ustalonego wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki, nawet jeżeli nie określono końcowego terminu naliczania kary umownej ani jej kwoty maksymalnej.

III CZP 21/21 – z dnia 9 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu

Na żądanie dłużnika sąd postanowi o zwrocie depozytu sądowego (art. 469 § 1 k.c.), chyba że przed lub równocześnie ze złożeniem wniosku przez dłużnika zostało złożone do sądu żądanie wierzyciela wydania mu depozytu (art. 693¹¹ § 1-2 k.p.c.).

III CZP 26/21 – z dnia 9 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie

Dopuszczalne jest zastrzeżenie kary umownej na wypadek niewykonania albo nienależytego wykonania przez wierzyciela czynności, bez której świadczenie dłużnika w umowie o roboty budowlane nie może być spełnione.

Maksymalna wysokość kary umownej nie musi być wyrażona w kwocie pieniężnej; wystarczy, że można ją oznaczyć na podstawie umowy i w świetle okoliczności sprawy.

III CZP 49/21 – z dnia 9 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu

1. W przypadku zaskarżenia postanowień sądu pierwszej instancji o odrzuceniu pozwu (art. 394 § 1 *in principio* K.p.c.) i w przedmiocie zabezpieczenia (art. 741 § 1 K.p.c.) zażalenie na pierwsze z tych postanowień podlega rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji, a drugie – przez sąd, który wydał zaskarżone postanowienie. Dotyczy to również przypadku, w którym zaskarżone postanowienia zostały objęte jednym dokumentem, a zażalenia zawarto w jednym piśmie procesowym.

2. Odmawia podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.

III CZP 82/20 – z dnia 15 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Opolu:

„Czy z treści przepisów art. 37 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wynika obowiązek Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego przeprowadzenia przetargu w sytuacji skorzystania przez nich z uprawnienia przewidzianego w przepisie art. 231 § 2 k.c. i w rezultacie czego zaniechanie przeprowadzenia procedury przetargowej w tej sytuacji powoduje nieważność umowy przenoszącej własność na podstawie przepisu art. 58 § 1 k.c.?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 89/20 – z dnia 15 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa
w Warszawie XVI Wydział Cywilny:

„Czy w aktualnie obowiązującym stanie prawnym zażalenie na zarządzenie o zwrocie nieopłaconego wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia na podstawie art. 130² § 1 k.p.c. w zw. z art. 25b ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych rozpoznaje inny skład sądu pierwszej instancji czy sąd drugiej instancji?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 91/20 – z dnia 15 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Rejonowego w Gliwicach:

„1. Czy postanowienie o odrzuceniu zażalenia przysługującego do innego składu sądu pierwszej instancji, wobec braku uprzedniego wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, winno nastąpić w składzie jednego sędziego, czy w składzie trzech sędziów?

2. w przypadku udzielenia odpowiedzi, że postanowienie to winno być wydane w składzie jednego sędziego, to czy postanowienie to wydaje przewodniczący wydziału (względnie sędzia referent sprawy) czy przewodniczący składu orzekającego wyznaczonego za pośrednictwem Systemu Losowego Przydziału Spraw na podstawie przepisów Działu III Rozdziału 1 Oddziału 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości — Regulamin urzędowania sądów powszechnych z dnia 18 czerwca 2019 r., Dz. U. z 2019 r. poz. 1141)?

3. w przypadku udzielenia odpowiedzi, że postanowienie to winno być wydane w składzie trzech sędziów a względnie w składzie jednoosobowym – przez przewodniczącego składu odwoławczego, czy w takiej sytuacji jest to postanowienie sądu drugiej instancji, na które nie przysługuje zażalenie, czy też nadal jest to postanowienie sądu pierwszej instancji, na które przysługuje zażalenie zgodnie z art. 3941a § 1 pkt 12 k.p.c., a nadto, czy postanowienie to winno zostać sporządzone wraz z uzasadnieniem sporządzonym z urzędu, wobec treści art. 397 § 2 k.p.c., czy też, jako postanowienie sądu pierwszej instancji od którego przysługuje zażalenie, uzasadnienie takiego postanowienia sporządza się jedynie na wniosek w trybie art 357 § 21 k.p.c.?

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 66/20 – z dnia 16 grudnia 2021 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu:

„Czy w sytuacji, gdy poszkodowany dokona naprawy uszkodzonego samochodu tzw. systemem gospodarczym bądź zapłacona przez niego cena za naprawę zleconą warsztatowi nie zostanie powiększona o podatek VAT, należne mu odszkodowanie od ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego mimo to powinno objąć stawkę podatku od towarów i usług?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 98/20 – z dnia 16 grudnia 2021 r. w składzie 7 sędziów na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego

Sąd apelacyjny lub sąd okręgowy jako sąd odwoławczy wytyka uchybienie właściwemu sądowi na podstawie art. 40 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2020 r., poz. 2072 ze zm.) w tym samym składzie, w którym rozpoznał sprawę.

III CZP 99/20 – z dnia 16 grudnia 2021 r. w składzie 7 sędziów na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego

Sąd apelacyjny lub sąd okręgowy jako sąd odwoławczy, stwierdzając przy rozpoznaniu sprawy oczywistą obrazę przepisów, poucza sędziego, asesora sądowego, wchodzących w skład sądu orzekającego o możliwości złożenia na piśmie wyjaśnień (art. 40 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych; jedn. tekst: Dz. U. z 2020 r., poz. 2072 ze zm.)

w dniu wydania orzeczenia. Postanowienie zawierające wytknięcie uchybienia powinno być wydane niezwłocznie po złożeniu wyjaśnień lub upływie terminu do ich złożenia.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ

V CSK 34/20 – wyrok z dnia 11 grudnia 2020 r.

Analiza treści opinii biegłego dokonywana w aspekcie dochodzenia ochrony dóbr osobistych powinna ograniczać się do nieprawdziwości przytoczonych faktów, błędów logicznych wnioskowania, niezgodności z zasadami nauki lub wiedzy i doświadczenia zawodowego, formy wypowiedzi, a nie sfery zastrzeżonej dla swobody ocen, niepoddającej się testowi kryterium prawdy lub fałszu.

I CSK 802/18 – wyrok z dnia 16 grudnia 2020 r.

Do skutecznego złożenia spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oświadczenia o rezygnacji z członkostwa w zarządzie przez jedynego członka zarządu, który jest też jedynym współnikiem tej spółki, konieczne jest zachowanie warunków i formy oświadczenia przewidzianych w art. 210 par. 2 k.s.h.

I CSK 27/19 – wyrok z dnia 29 grudnia 2020 r.

1. O powstaniu odrębnej nieruchomości nie decyduje sam fakt geodezyjnego wyodrębnienia działki ewidencyjnej, jeżeli działka ta jest objęta wraz z innymi jedną księgą wieczystą.

2. Niedopuszczalne jest rozporządzenie udziałem w prawie użytkowania wieczystego (w tym jego zrzeczenie się) ograniczone przedmiotowo do niektórych tylko działek geodezyjnych.

IV CSKP 22/21 – postanowienie z dnia 21 stycznia 2021 r.

1. Nie jest wykluczone zabezpieczenie tej samej wierzytelności więcej niż jedną hipoteką obciążającą tę samą nieruchomość.

2. W kognicji sądu wieczystoksięgowego nie mieści się ocena, czy suma hipoteki jest nadmierna.

III CSKP 23/21 – postanowienie z dnia 22 stycznia 2021 r.

Zastrzeżenie zgłoszone do protokołu na podstawie art. 162 k.p.c. nie wymaga do swojej skuteczności wskazania przepisów postępowania, którym uchybił sąd; powinno ono być jednak zgłoszone w taki sposób, by wynikało z niego, że sąd – w ocenie strony – dopuścił się uchybienia procesowego i na czym uchybienie to polegało.

III CSKP 70/21 – wyrok z dnia 28 stycznia 2021 r.

Decyzja, o której mowa w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464), ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, że prawo użytkowania wieczystego przysługuje określonemu podmiotowi. Nie może to jednak podważać zasadniczych skutków działania art. 2 ust. 1 u.z.u.g.g., wyrażających się w tym, że grunty publicznoprawne będące 5 grudnia 1990 r. w zarządzie państwowych osób prawnych „stają się z tym dniem” z mocy prawa przedmiotem użytkowania wieczystego. Prawo to na mocy sukcesji generalnej mogło przejść na inny podmiot także przed wydaniem wskazanej decyzji.

I CSK 347/20 – postanowienie z dnia 26 lutego 2021.

Skarga kasacyjna wniesiona przez pełnomocnika procesowego, który w chwili jej wniesienia nie legitymował się pełnomocnictwem strony do dokonania tej czynności, podlega odrzuceniu jako sporządzona przez osobę nieuprawnioną. Na taką ocenę nie ma wpływu potwierdzenie czynności pełnomocnika przez stronę dokonane po upływie terminu do wniesienia skargi.

V CSKP 60/21 – wyrok z dnia 10 lutego 2021 r.

Sam brak możliwości osobistego świadczenia pracy przez poszkodowanego nie może zostać uznany za wystarczający do powstania roszczenia o rentę z tytułu niezdolności do pracy na podstawie art. 444 § 2 k.c., jeżeli z tego powodu nie doszło do rzeczywistej utraty dochodów.

III CSKP 33/21 – postanowienie z dnia 19 lutego 2021 r.

1. Niedopuszczalne jest ustanowienie w postanowieniu prokuratora o zabezpieczeniu majątkowym wydanym w postępowaniu karnym jednej hipoteki przymusowej, która ma równocześnie zabezpieczać należności Skarbu Państwa i poszkodowanego. Nie jest wówczas dopuszczalne dokonanie „podziału” hipoteki przez sąd wieczystoksięgowy i dokonanie wpisu „części” hipoteki zabezpieczającej karę grzywny.

2. Postanowienie prokuratora o zabezpieczeniu majątkowym – w celu uzyskania wpisu hipoteki przymusowej – powinno zostać zaopatrzone przez prokuratora we wzmiankę o wykonalności (art. 743 § 2 zd. 2 K.p.c. w zw. z art. 292 § 1 K.p.k.).

V CSKP 8/21 – postanowienie z dnia 25 lutego 2021 r.

Do oceny skutków ciągłego zaniechania złożenia w ustawowym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości, które trwało zarówno przed dniem 1 stycznia 2016 r. jak i po tej dacie, ma zastosowanie art. 377 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upałościowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2020.1228 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r.

I CSKP 24/21 – wyrok z dnia 12 marca 2021 r.

Artykuł 52 ust. 1a k.r.o. nie ma zastosowania do ochrony wierzyciela publicznoprawnego, któremu przysługuje należność z tytułu długu celnego.

I CSKP 28/21 – wyrok z dnia 14 kwietnia 2021 r.

Dom maklerski, który współdziałał w emisji obligacji przez spółkę akcyjną jest na podstawie art. 484 k.s.h. obowiązany do naprawienia szkody poniesionej przez nabywcę obligacji, jeżeli w dokumentach mających związek z tą emisją zamieścił fałszywe dane lub zataił okoliczności dotyczące stanu majątkowego spółki, które powinny być ujawnione zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odpowiedzialność ta jest oparta na zasadzie winy.

IV CSKP 41/21 – wyrok z dnia 27 kwietnia 2021 r.

1. Zastrzeżenie terminu w umowie poręczenia może mieć ten skutek, że dla zachowania swoich uprawnień wierzyciel powinien dokonać w tym terminie określonego aktu staranności, np. wezwać poręczyciela do zapłaty. W przeciwnym razie zobowiązanie poręczyciela wygaśnie.

2. Złożenie oświadczenia o uznaniu wierzytelności w spisie

wierzytelności dołączonym do wniosku o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego stanowi uznanie długu, przerywające bieg terminu przedawnienia (art. 123 k.c.).

II CSKP 5/21 – wyrok z dnia 20 kwietnia 2021 r.

Wymóg ścisłej wykładni art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. Nr 62, poz. 627) nakazuje wyjaśnić, czy przesłanka "ograniczenia" jest spełniona w odniesieniu do budynku objętego żądaniem odszkodowawczym. Jednolita interpretacja tego pojęcia prowadziłaby do pominięcia jednoznacznie zróżnicowanych ograniczeń wprowadzonych na terenie obszaru ograniczonego użytkowania dla budynków o odmiennym przeznaczeniu.

I CSKP 41/21 – wyrok z dnia 27 kwietnia 2021 r.

Warunkiem powództwa w trybie art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1910 ze zm.) jest powstanie i istnienie wymagających uchylenia stosunków wynikających z uchwały, która została skutecznie podjęta. Odmowa wprowadzenia do porządku obrad głosowania nad uchwałą zaproponowaną przez członka wspólnoty mieszkaniowej nie kreuje żadnego stosunku prawnego, nie stanowi zatem uchwały, która mogłaby podlegać zaskarżeniu do sądu.

I CSKP 142/21 – wyrok z dnia 27 maja 2021 r.

Prawo wybierania i bycia wybieranym do organów spółdzielni (art. 18 § 2 pkt 2 pr. spółdz.) jest ściśle związane z członkostwem w spółdzielni, należy do niemajątkowych praw korporacyjnych i zostało wyraźnie wymienione w przepisie określającym prawa wynikające ze stosunku członkostwa.

IV CSKP 33/21 – wyrok z dnia 12 maja 2021 r.

Chronione na podstawie art. 59 k.c. roszczenie musi istnieć w chwili dokonywania czynności uniemożliwiającej jego realizację, a także w chwili wydania wyroku i być skonkretyzowane. Roszczenie przedawnione istnieje, a gdy toczy się postępowanie zmierzające do jego zrealizowania, to o tym, czy zostanie uwzględnione w warunkach podniesienia zarzutu jego przedawnienia, rozstrzygnie sąd, przed którym jest dochodzone, nie zaś sąd rozpoznający skargę wniesioną na podstawie art. 59 k.c.

I CSKP 21/21 – postanowienie z dnia 7 maja 2021 r.

Jeżeli wyrok nakazujący opublikowanie sprostowania, o którym mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1914 ze zm.) został wydany przeciwko redaktorowi naczelnemu, to skarga kasacyjna osoby fizycznej zajmującej to stanowisko podlega odrzuceniu, jako wniesiona przez podmiot nie będący stroną procesu.

I CSKP 29/21 – wyrok z dnia 7 maja 2021 r.

Roszczenie o ustanowienie użytkowania wieczystego gruntu oraz nieodpłatne przeniesienie własności, znajdującego się na nim budynku (art. 208 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami; tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 ze zm.), wykorzystywanego przez przedsiębiorcę do prowadzenia działalności gospodarczej, przedawnia się z upływem lat trzech, jako roszczenie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (art. 118 k.c.).

IV CSKP 45/21 – wyrok z dnia 13 maja 2021 r.

W granicach wyznaczonych treścią normy wynikającej z art. 805 k.c. strony umowy ubezpieczenia dobrowolnego mogą uzgodnić, zaistnienie jakiego zdarzenia będzie rodziło po stronie ubezpieczyciela obowiązek wypłaty odszkodowania.

V CSKP 73/21 – wyrok z dnia 13 maja 2021 r.

Wynikająca z art. 365 § 1 k.p.c. moc wiążąca wyroku nie tworzy stanu związania innych sądów ustaleniami faktycznymi lub ocenami prawnymi, które legły u podstaw wydanego wcześniej orzeczenia dotyczącego tego samego stosunku prawnego. Przywołany przepis dotyczy wyłącznie ściśle rozumianego przedmiotu rozstrzygnięcia, wyrażonego w sentencji zapadłego w sprawie orzeczenia.

IV CSKP 92/21 – wyrok z dnia 18 czerwca 2021 r.

Wypowiedzenie przez bank umowy kredytu, zawartej z konsumentem, jest bezskuteczne, jeśli wcześniej bank nie dopełnił czynności przewidzianych w art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (jedn.: tekst: Dz. U. z 2020 r., poz. 1896).

III CSKP 93/21 – wyrok z dnia 30 czerwca 2021 r.

Mimo wykreślenia, stosownie do art. 1003 § 2 w związku z art. 1000 k.p.c., hipoteki obciążającej nieruchomość będącą przedmiotem egzekucji, wierzyciel hipoteczny – w celu wykazania przesłanek, od których zależy jego udział w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji (art. 1036 § 2 k.p.c.) – może dochodzić wierzytelności zabezpieczonej tą hipoteką z powołaniem się na uprawnienia wynikające z jej rzeczowego zabezpieczenia, jeżeli istniało ono w chwili uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności.

II CSKP 88/21 – wyrok z dnia 24 czerwca 2021 r.

Roszczenie z tytułu nienależnego świadczenia nie ma charakteru odrębnego od roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. Z art. 410 § 1 k.c., zgodnie z którym przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu stosuje się w szczególności do nienależnego świadczenia, wynika jednoznacznie, że spełnione muszą być wszelkie przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia, a więc musi istnieć zarówno wzbogacenie, jak i zubożenie.

II CSKP 72/21 – wyrok z dnia 24 czerwca 2021 r.

Nie jest możliwe skuteczne oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie podpisania bankowego tytułu egzekucyjnego przez osobę nieposiadającą pełnomocnictwa do działania w imieniu banku. Zarzut taki może być podnoszony w postępowaniu klauzulowym, w tym w zażaleniu na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności.

III CSKP 103/21 – postanowienie z dnia 7 lipca 2021 r.

W razie prawomocnego oddalenia wniosku o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości sąd w kolejnym postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia w późniejszej dacie tej samej nieruchomości nie jest związany poczynionymi w pierwszej sprawie ustaleniami faktycznymi i oceną prawną tych ustaleń, w tym przypisaniem określonym podmiotom statusu posiadaczy zależnych nieruchomości. Prawomocne oddalenie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia w pierwszej sprawie wywołuje natomiast skutek w postaci sprekludowania twierdzeń o faktach należących do tego wycinka rzeczywistości, który był uprzednio przedmiotem badania i oceny sądu, przy czym wyłącznie twierdzeń o tych faktach, które były podstawą pierwszego rozstrzygnięcia, tzn. oddalenia wniosku z uwagi na to, że z oceny ustaleń mieszczących się w podstawie faktycznej rozstrzygnięcia nie wynikało, by zostały spełnione przesłanki zasiedzenia.

I CSKP 222/21 – wyrok z dnia 7 lipca 2021 r.

Nie jest wykluczone obciążenie konsumenta w umowie kredytu bankowego kosztami ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, w którym ubezpieczonym pozostaje bank. Postanowienie umowy przewidujące taki skutek powinno jednak w sposób jednoznaczny określać wysokość tych kosztów lub sposób ich wyliczenia, a także okres za jaki należy je ponosić.

III CSKP 107/21 – wyrok z dnia 7 lipca 2021 r.

Artykuł 1007 § 2 k.c. należy stosować w drodze analogii, gdy roszczenia o zapłatę zachowku dochodzi spadkobierca ustawowy przeciwko innemu spadkobiercy ustawowemu powołanemu do spadku.

V CSKP 166/21 – wyrok z dnia 17 września 2021 r.,

1. Jeżeli w przypadku wielostronnej czynności prawnej oświadczenie jednej ze stron jest nieważne ze względu na niezachowanie reguł reprezentacji, czynność może pozostać w mocy w pozostałej części na podstawie art. 58 § 3 k.c. stosowanego na zasadzie analogii.

2. W granicach swobody umów możliwe jest zawieranie umów gwarancyjnych także poza przypadkami wyraźnie przewidzianymi przez ustawodawcę.

PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 18/21

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w w Katowicach przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy na etapie postępowania apelacyjnego, sprawa w której zarzucono popełnienie przestępstwa z art. 280 § 1 kk, lecz sąd I instancji przypisał oskarżonemu odpowiedzialność za przestępstwo zakwalifikowane z przepisu przewidującego zagrożenie karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, jest – w myśl art. 14fa. 1 ustawy z dnia 20.04.2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1023) – sprawą o przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, w sytuacji, gdy apelację wniesiono jedynie na korzyść oskarżonego i w związku z tym podlega rozpoznaniu w postępowaniu apelacyjnym w składzie jednoosobowym?”

UCHWAŁA IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ I SPRAW PUBLICZNYCH

**I NZP 5/21 – z dnia 16 grudnia 2021 r. w składzie 7 sędziów
na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego**

I. Obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym lub w Naczelnym Sądzie Administracyjnym (art. 31 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1904, stosowany samodzielnie lub w zw. z art. 49 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 137), jako czynność urzędowa o charakterze informacyjnym i niewładczym, nie podlega obowiązkowi kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów, który odnosi się jedynie do aktów urzędowych Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (art. 144 ust. 2 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.).

II. Obwieszczenie, o którym mowa w punkcie I. pozwala osobom, które spełniają ustawowe warunki objęcia stanowiska sędziego Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego, prawidłowo i skutecznie zainicjować postępowanie kwalifikacyjne przed Krajową Radą Sądownictwa, na zasadach określonych w art. 31 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1904).”

i nadał jej moc zasady prawnej.

UCHWAŁA IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

III UZP 7/21 – z dnia 15 grudnia 2021 r. w składzie 7 sędziów na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego

Ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 291 ze zm. W związku z art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, jednolity tekst: Dz. U. z 2020 r., poz. 586 ze zm.).